

způsobem. Nejde o knihu určenou k tomu, aby jí byly obchody žalované firmy s jinými osobami dotvrzeny, nýbrž o zvláštní pomůcky vedené ve vlastním zájmu firmy z důvodu přehlednosti a lepší kontroly, a proto nejde tu o listinu společnou. Tomu-li tak, ustanovení čl. XLIII předpokládající listinu společnou (§ 304 c. ř. s.) vůbec se na tento případ nehodí. Právem upozorňuje však odvolací soud na to, že není jiných norem, podle nichž by obchodní pomocník mohl žádati předložení knih zaměstnavatelových mimo spor (srovnej též Mayer-Grünberg, Kom. zum. H. G. 1911, str. 156 násl.). Ze skutečnosti, že žalovaná firma byla ochotna žalobci dáti nahlédnouti do obchodních knih, nelze, hledíc k ustanovení § 863 obč. zák. vyvozovati, že se prohlásila tím ochotnou mu též předložiti sporné deníky. Ostatně tvrdí žalobce sám v žalobě, že mu předložení deníků odepřela. Právem došel tedy odvolací soud k závěru, že tu smluvní povinnosti nebylo.

Čís. 12937.

Z podmíněk, jež ujednala obec při prodeji svého pozemku s kupitelem v zájmu veřejnosti o zastavění pozemku, nemůže odvozovati proti kupiteli soukromoprávní nárok sused kupitelův.

(Rozh. ze dne 20. října 1933, Rv II 74/32.)

Žalobkyně domáhala se na své susedce, by bylo zjištěno, že žalované nepřisluší oprávnění zastavěti dvorním křídlem pozemek při hranici susedící s pozemkem žalobkyně a že žalovaná jest povinna zdržeti se zastavění svého pozemku uvedeným způsobem. Žalobní nárok odůvodňovala žalobkyně tím, že při prodeji pozemku žalované obcí B. bylo ustanoveno, že stavba dvorních křídel jest přípustná jen do výše jednoho patra s plochou střechou, aby světlost domu nebyla porušována, a že se zřizování dvorních křídel povoluje jen po jedné hranici susedních staveb. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Důvody: Jde o to, zda podmínky smluv, jež město B. při prodeji parcel jemu vlastnický přináležejících uzavřelo s jednotlivými kupiteli, obzvláště podmínka, že se zřízení dvorních křídel povoluje jen při jedné hranici susedních staveb, zakládaly soukromoprávní smlouvu ve prospěch třetích, tedy i ve prospěch žalobkyně, z níž by podle § 881 obč. zák. bylo lze vyvozovati oprávnění k žádosti, by žalovaná nezastavěla svůj pozemek dvorním křídlem, při hranici susedící s pozemkem strany žalující. V tomto směru jest přípisem města B. prokázáno, že podmínky odprodeje, jakož i usnesení městského zastupitelstva ze dne 30. října 1930 byly žalované sděleny a že závazky těmito podmínkami stanovené byly uloženy kupitelce ve prospěch obce z důvodů veřejnosti, nikoliv snad ku prospěchu osob třetích, a to proto, by městská rada jako úřad stavební měla při projednávání stavebních věcí snadnější způsob vyřizování, ač na podmínky ty vázána není a může kdykoliv se stanoviska veřejné účelnosti a prospěšnosti stanoviti výjimky z těchto podmínek.

Pozbyla tedy při tomto stavu věci žalobní žádost jakékoliv právní opory se stanoviska ujednání soukromoprávního a byla proto v celém obsahu zamítnuta. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolatelka opřela žalobní nárok o smlouvu v její prospěch mezi obcí B. a žalovanou, tedy o ustanovení § 881 obč. zák. Podle tohoto místa zákonného jest posuzovati nárok třetí osoby podle úmluvy, povahy a účelu smlouvy. Smlouva taková jest dohodou mezi smluvníky, že nemá býti plněno jednomu z nich, nýbrž osobě třetí. Vždy musí býti zřejmo, že byla vůle stran, by třetí osoba dostala umluvené plnění. (Srovnej rozh. čís. 8973 sb. n. s.) Bylo tedy pro řešení tohoto sporu jen rozhodným, zda tu byla taková vůle smluvních stran, a bylo proto třeba předně tento skutkový předpoklad zjistiti. To také nižší soudy učinily, používše k tomu přípisu města B. Tento skutkový předpoklad se snaží dovolatelka zvrátiti tím, že město učinilo onu podmínku, disponujíc svým soukromým majetkem, že podmínka ta znamenala pro nabyvatele stavebních míst majetkoprávní hodnotu a že, i kdyby ustanovení to bylo učiněno z důvodů veřejnosti, se stalo částí soukromoprávní smlouvy. I kdyby tomu tak bylo, nemůže z tohoto dovolatelka pro sebe nic s úspěchem vyvozovati, když bylo zjištěno, že závazek byl uložen žalované jako kupitelce ve prospěch obce a nikoliv snad ve prospěch osob třetích, tedy též žalobkyně.

Čís. 12938.

Pokud manžel neručí za nákupy manželky, jež žije odloučeně od něho a již platí výživné.

(Rozh. ze dne 20. října 1933, Rv II 163/32.)

Žalobce domáhal se na žalovaném zaplacení 3.718 Kč za zboží, jež odebrala na úvěr od žalobce manželka žalovaného. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, odvolací soud žalobu zamítl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Závazek manželův za manželčiny nákupy na úvěr jest odůvodněn buďto §§ 91, 1042 obč. zák. nebo §§ 92, 1029 obč. zák. V onom případě musel by prodávatel dokázati, že učinil za žalovaného manžela náklad, který měl manžel podle § 91 obč. zák. učiniti sám (§ 1042 obč. zák.), kdežto v druhém případě by mu bylo dokázati, že manželka obstarávala nákupy ve svém zástupčím postavení (§§ 92, 1029, 1017 obč. zák.). Žalobce neuvedl v žalobě, o který právní důvod žalobní nárok opírá, nýbrž omezil se na tvrzení, že mu žalovaný dluží za prodané a dodané zboží